

НАРЕДБА за вида, размера и реда за налагане на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените емисионни норми и ограничения

Приета с ПМС № 247 от 30.08.2011 г., обн., ДВ, бр. 70 от 9.09.2011 г., в сила от 10.11.2011 г., изм., бр. 3 от 10.01.2012 г., в сила от 1.01.2012 г., бр. 76 от 30.08.2013 г., в сила от 30.08.2013 г., изм. и доп., бр. 3 от 9.01.2024 г.

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) При увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените емисионни норми и ограничения, в т.ч. при неспазване на нормативно установените срокове за привеждане на даден обект в съответствие с разпоредбите на законодателството по опазване на околната среда, на юридическите лица и едноличните търговци се налагат санкции по реда на наредбата. (2) При увреждане или замърсяване, което е предизвикано от непредвидими природни явления, не се налагат санкции. (3) С наредбата се урежда редът за налагане, отменяне, намаляване, спиране и възобновяване на санкциите по ал. 1.

Чл. 2. (1) Санкциите по чл. 1, ал. 1 се налагат с наказателно постановление от министъра на околната среда и водите или от упълномощени от него длъжностни лица. (2) С наказателното постановление по ал. 1 се определят видът и размерът на санкцията. (3) Размерът на санкциите се изчислява по реда на глава четвърта.

Чл. 3. (1) Санкциите, налагани по реда на наредбата, са еднократни и текущи. Текущите санкции могат да бъдат с фиксиран размер или нарастващи. (2) Еднократна санкция се налага:
1. при допуснато аварийно замърсяване;
2. при замърсяване на околната среда за определен период от време в работни часове;
3. по данни от извършени собствени непрекъснати измервания (СНИ) - при изпускане в атмосферния въздух на отпадъчни газове, съдържащи вредни вещества (замърсители) над нормите за допустими емисии или емисионните норми, определени в комплексните разрешителни. (3) (Нова – ДВ, бр. 3 от 2024 г.) При повторно нарушение по чл. 3, ал. 2, т. 1 – 3 съгласно разпоредбите на § 1, ал. 2 от допълнителните разпоредби на Закона за административните нарушения и наказания се налага предвидената еднократна санкция в удвоен размер. (4) (Предишна ал. 3 – ДВ, бр. 3 от 2024 г.) Текуща санкция се налага във всички останали случаи извън случаите по ал. 2.

Чл. 4. (1) Санкциониранията лица внасят дължимите суми по наложените санкции до 10-о число на всеки следващ месец. (2) Дължимите суми по наложените санкции се превеждат по сметката на съответната регионална инспекция по околната среда и водите (РИОСВ), на чиято територия е разположен обектът - източник на замърсяването или увреждането на околната среда. (3) (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2013 г., в сила от 30.08.2013 г., бр. 3 от 2024 г.) В края на всеки календарен месец РИОСВ разпределя постъпленията от санкциите от предходния месец и ги превежда по единната бюджетна сметка на Министерството на околната среда и водите

(МОСВ) и на общинските бюджети в съотношение съгласно предвидените размери в чл. 65, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС).

Глава втора

РЕД ЗА НАЛАГАНЕ НА САНКЦИИ

Чл. 5. (1) Министърът на околната среда и водите или упълномощено от него длъжностно лице налага с наказателно постановление санкция въз основа на:

1. протокол за проверка;
2. протоколи от лабораторни изпитвания/анализи, когато това е необходимо;
3. констативен протокол;
4. предложение за налагане на санкция.

(2) Утвърдените със заповед на министъра на околната среда и водите съгласно чл. 69а, ал. 3 и чл. 69в, ал. 2 ЗООС образци на протокола за проверка, констативният протокол, предложението за налагане на санкция и наказателното постановление се публикуват на интернет страницата на МОСВ.

(3) Към предложението по ал. 2 за налагане на санкция се прилага копие от разрешителното за заустване на отпадъчни води, когато санкцията се налага за неспазване на определените в него индивидуални емисионни ограничения.

Чл. 6. (1) Контролните органи на МОСВ извършват проверка и съставят протокол за:

1. установяване на увреждането или замърсяването на околната среда над допустимите норми, и/или
2. неспазването на определените емисионни норми и ограничения, и/или
3. неспазване на нормативно установените срокове за привеждане на даден обект в съответствие с разпоредбите на законодателството по опазване на околната среда.

(2) Протоколът за проверка по ал. 1 се съставя в два еднообразни екземпляра.

(3) Проверката се извършва в присъствието на представител на лицето по чл. 1, ал. 1.

(4) Когато неспазването на определените емисионни норми и ограничения при замърсяване на повърхностни води и водни обекти и при замърсяване на атмосферния въздух се установява въз основа на извършени СНИ или собствени периодични измервания (СПИ), министърът на околната среда и водите или упълномощено от него длъжностно лице налага санкция, без да се извършва проверката по ал. 1.

Чл. 7. (1) Когато замърсяването или увреждането на околната среда и/или неспазването на определените емисионни норми и ограничения се установява с протоколи от лабораторни изпитвания/анализи, вземането на проби, измерванията, изпитванията и анализите се извършват от лабораториите в системата на МОСВ или от акредитирани лаборатории, включително акредитирани лаборатории за СПИ или СНИ на лицата по чл. 1.

(2) Вземането на проби се извършва в присъствието на представител на лицето по чл. 1, ал. 1.

Чл. 8. (1) Въз основа на протокола за проверка по чл. 6, ал. 1 и протоколите от лабораторните изпитвания/анализи по чл. 7, ал. 1 контролиращото длъжностно лице съставя констативен протокол за установяване на замърсяването или увреждането на околната среда и/или неспазването на определените емисионни норми и ограничения.

(2) Когато замърсяването или увреждането на околната среда не се установява с протоколи от лабораторни изпитвания/анализи по чл. 7, ал. 1, констативният протокол се съставя само въз основа на протокола за проверка по чл. 6, ал. 1.

(3) Констативният протокол по ал. 1 се съставя в два еднообразни екземпляра.

(4) Констативният протокол се съставя в присъствието на законния представител на лицето по чл. 1, ал. 1 или от упълномощено от него лице.

(5) Когато представителят по ал. 4 откаже да присъства при съставянето или след покана не се яви, протоколът се съставя в негово отсъствие.

(6) Констативният протокол се съставя в срок до 15 работни дни от получаване от контролния орган на протоколите от лабораторните изпитвания/анализи по чл. 7, ал. 1.

(7) В случаите по ал. 2 констативният протокол се съставя в срок до 15 дни след съставянето на протокола за проверка.

Чл. 9. (1) (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2013 г., в сила от 30.08.2013 г.) Когато увреждането или замърсяването на околната среда над допустимите норми и/или неспазването на определените емисионни норми и ограничения се установява въз основа на извършени СНИ, контролиращото длъжностно лице съставя констативен протокол въз основа на протокол за оценка на резултатите от проведени СНИ и годишен доклад по чл. 50 от Наредба № 6 от 1999 г. за реда и начина за измерване на емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници (обн., ДВ, бр. 31 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 52 от 2000 г., бр. 93 от 2003 г. и бр. 34 от 2011 г.).

(2) Констативният протокол по ал. 1 се съставя в два еднообразни екземпляра в срок до 15 дни от съставянето на протокола за оценка на резултатите от проведени СНИ.

Чл. 10. (1) (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2013 г., в сила от 30.08.2013 г.) Когато увреждането или замърсяването на околната среда над допустимите норми и/или неспазването на определените емисионни норми и ограничения се установява въз основа на извършени СПИ, контролиращото длъжностно лице съставя констативен протокол въз основа на доклада по чл. 39 от Наредба № 6 от 1999 г. за реда и начина на измерване на емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2013 г., в сила от 30.08.2013 г.) Констативният протокол по ал. 1 се съставя в два еднообразни екземпляра в срок до 15 дни от датата на получаване на доклада по чл. 39 от Наредба № 6 от 1999 г. за реда и начина на измерване на емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници.

Чл. 11. (1) Когато неспазването на поставените в разрешителното за заустване на отпадъчни води или в комплексното разрешително индивидуални емисионни ограничения (ИЕО) се установява въз основа на извършени анализи от собствен мониторинг на отпадъчни води, контролиращото длъжностно лице съставя констативен протокол въз основа на резултатите от извършените анализи от собствен мониторинг съгласно условията в издаденото разрешително и/или утвърдения план за собствен мониторинг.

(2) Констативният протокол по ал. 1 се съставя в два еднообразни екземпляра в срок до 15 дни от датата на получаване на резултатите от извършените анализи от собствен мониторинг на отпадъчните води.

Чл. 12. (1) Контролиращото длъжностно лице изготвя предложение за налагане на санкция до министъра на околната среда и водите или до упълномощено от него длъжностно лице въз основа на констативния протокол по чл. 8, ал. 1, протокола за проверка и/или протоколите от лабораторните изпитвания/анализи.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2013 г., в сила от 30.08.2013 г.) В случаите по чл. 9 предложението за налагане на санкция се изготвя въз основа на констативния протокол по чл. 9, ал. 1, доклада по чл. 50 от Наредба № 6 от 1999 г. за реда и начина на измерване на емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници и протокола за оценка на резултатите от проведени СНИ.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2013 г., в сила от 30.08.2013 г.) В случаите по чл. 10 предложението за налагане на санкция се изготвя въз основа на констативния протокол по чл. 10, ал. 1 и на доклада по чл. 39 от Наредба № 6 от 1999 г. за реда и начина на измерване на емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници.

(4) В случаите по чл. 11 предложението за налагане на санкция се изготвя въз основа на констативния протокол по чл. 11, ал. 1.

(5) Предложението от контролиращото длъжностно лице за налагане на санкция включва вида, продължителността и причините за замърсяването или увреждането на околната среда, както и вида и размера на санкцията.

(6) Предложението за налагане на санкция се съставя в два еднообразни екземпляра и към него се прилагат и съответните изчисления за определяне на размера ѝ, направени по реда на глава четвърта.

(7) Предложението за налагане на санкция се изготвя в 10-дневен срок от връчване на констативния протокол и в 3-дневен срок се изпраща заедно с документите по ал. 1, 2, 3 или 4 на министъра на околната среда и водите или на упълномощено от него длъжностно лице.

Чл. 13. Министърът на околната среда и водите или упълномощено от него длъжностно лице въз основа на документите по чл. 12, ал. 1, 2, 3 или 4 издава наказателно постановление.

Глава трета

РЕД ЗА ОТМЯНА, НАМАЛЯВАНЕ, СПИРАНЕ И ВЪЗБНОВЯВАНЕ НА ТЕКУЩИ САНКЦИИ

Чл. 14. (1) Санкционирано лице, което преустанови или намали увреждането или замърсяването на околната среда и/или неспазването на определените емисионни норми и ограничения, може да подаде мотивирана молба за отменяне или намаляване на санкцията до органа, издал наказателното постановление.

(2) В случаите по ал. 1 наложените санкции се отменят или намаляват по реда на чл. 69б ЗООС.

(3) Органът, издал наказателното постановление, отменя или намалява със заповед наложената текуща санкция, когато прекратяването или намаляването на увреждането или замърсяването на околната среда над допустимите норми и/или неспазването на определените емисионни норми и ограничения се установява въз основа на извършени СПИ, без да се извършва проверка от контролните органи на МОСВ.

Чл. 15. В случаите по чл. 14, ал. 2 наложената текуща санкция се отменя или намалява от датата на получаване на молбата по чл. 14, ал. 1 въз основа на:

1. протокол за проверка;
2. протоколи по чл. 7, ал. 1, когато такива са необходими;
3. констативен протокол;
4. предложение за отменяне или намаляване на наложената санкция.

Чл. 16. (1) При временно или постоянно спиране на дейността, предизвикала увреждането или замърсяването на околната среда над допустимите норми и/или неспазването на определените емисионни норми и ограничения, лицето по чл. 1, ал. 1 може да подаде мотивирана молба за спиране на наложената текуща санкция до органа, издал наказателното постановление.

(2) В случаите по ал. 1 наложените санкции се спират по реда на чл. 69в, ал. 1 - 4 ЗООС.

(3) В случаите по ал. 1 контролните органи на МОСВ извършват проверка и съставят констативен протокол.

(4) Констативният протокол по ал. 3 се съставя в два еднообразни екземпляра.

Чл. 17. (1) При възобновяване на дейността, предизвикала увреждането или замърсяването на околната среда над допустимите норми и/или неспазването на определените емисионни норми и ограничения, органът, издал заповедта за спиране, възобновява санкцията по реда на чл. 69в, ал. 5 - 9 ЗООС.

(2) В случаите по ал. 1 санкционираното лице може да подаде и мотивирана молба за отменяне или намаляване на подлежащата на възобновяване санкция до органа, издал заповедта за спиране.

(3) Намаляването или отменянето на подлежащата на възобновяване санкция се извършва по реда на чл. 69б ЗООС.

Чл. 18. (Изм. - ДВ, бр. 3 от 2012 г., в сила от 1.01.2012 г.) Наказателното постановление, с което е наложена санкция, както и заповедите за намаляване, отменяне, спиране и възобновяване на санкциите могат да бъдат обжалвани по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

Глава четвърта

ОПРЕДЕЛЯНЕ РАЗМЕРА НА САНКЦИИТЕ ПО ЧЛ. 1, АЛ. 1

Раздел I

Санкции при замърсяване на повърхностни води и водни обекти

Чл. 19. (1) На лицата по чл. 1, ал. 1 се налагат санкции при неспазване на определените индивидуални емисионни ограничения или норми.

(2) Когато няма действащо разрешително за заустване на отпадъчни води или комплексно разрешително, санкции се налагат, когато отпадъчните води не отговарят на нормите за съответната категория на водоприемника, в който се заустват отпадъчните води, определена със заповед на министъра на околната среда и водите.

(3) Санкциите по ал. 2 се налагат в еднократен размер за определен срок.

(4) Когато след изтичане на срока по ал. 3 се установи неизпълнение на задълженията по ал. 2, се налага нарастваща санкция, която се изчислява по съответните формули от приложение № 1.

(5) Всяка нарастваща санкция се налага за определен срок, след изтичането на който се прави нова проверка за установяване изпълнението на задълженията по ал. 2, като в случай на неизпълнение се налага нова нарастваща санкция.

(6) Санкциите по ал. 1 или 2 се изчисляват на основата на единичния размер на санкцията за всяко замърсяващо вещество или показател, количеството вещества над нормата, дебита на отпадъчните води и времето, през което се изпускат.

(7) Замърсяващите вещества и показатели, единичният размер на санкцията за съответното вещество или показател са посочени в т. 1 от таблицата на приложение № 1.

(8) Единичният размер на санкцията за замърсяващи вещества, които не са включени в т. 1 от таблицата на приложение № 1, се определя съгласно т. 3 на същото приложение.

(9) Санкцията по ал. 1 или 2 се изчислява по формулата по т. 2 от приложение № 1.

(10) Санкцията по ал. 4 или 5 се изчислява по формулата по т. 4 от приложение № 1.

(11) Когато даден обект, формиращ отпадъчни води, съгласно издаденото му разрешително за заустване на отпадъчни води или комплексно разрешително има индивидуално емисионно ограничение за определено замърсяващо вещество или показател, във формулата за изчисляване размера на санкцията се взема това ограничение.

(12) Изчисленият размер на санкцията по реда на този раздел се увеличава:

1. три пъти, когато замърсяването е в границите на национален парк, резерват, поддържан резерват или на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди;

2. два пъти, когато замърсяването е в границите на защитените територии, с категории, различни от тези по т. 1, или в районите на съществуващо и перспективно ползване на крайбрежните морски води.

Раздел II

Санкции при замърсяване на атмосферния въздух

Чл. 20. (1) На лицата по чл. 1, ал. 1, които при осъществяване на своята дейност изпускат в атмосферния въздух отпадъчни газове, съдържащи вредни вещества (замърсители) над нормите за допустими емисии (концентрации на вредни вещества в отпадъчни газове) и/или над определените емисионни норми и ограничения, се налагат санкции.

(2) Санкциите за замърсяване на атмосферния въздух се изчисляват на основата на установения единичен размер на санкцията за вредното вещество (замърсител) и масовия поток на емисиите за един час.

(3) Единичните размери на санкциите за отделните вредни вещества (замърсители) са посочени в т. 1 от таблицата на приложение № 2.

(4) Формулите, по които се изчислява размерът на санкцията за всеки конкретен случай, са посочени в т. 2 от приложение № 2.

(5) При констатирани превишения на нормите за допустими емисии и/или неспазване на ограничения по данни от извършени контролни измервания, СНИ и СПИ на емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух, санкцията се изчислява по реда на ал. 1 - 4.

(6) За вещества, които предизвикват неприятни миризми, санкциите се определят съгласно т. 1 от таблицата на приложение № 3.

Раздел III

Санкции при увреждане или при замърсяване на земната повърхност и почвата

Чл. 21. (1) На лицата по чл. 1, ал. 1, които причиняват увреждане или замърсяване на земната повърхност и почвата, се налагат санкции.

(2) Санкции по ал. 1 се налагат и на лицата, които:

1. експлоатират депо за отпадъци, за което определените срокове за преустановяване на неговата експлоатация са изтекли;

2. не са предприели действия по закриване и рекултивация на депо за отпадъци в сроковете, определени в Закона за управление на отпадъците и в подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

(3) Санкциите по ал. 2 се налагат в единичен размер, като се дават предписания със срок за изпълнението им.

(4) Ако неизпълнението на задълженията по ал. 2 продължи и след изтичането на срока по ал. 3, наложената санкция нараства прогресивно по формула по т. 6 от приложение № 4.

(5) Санкциите за увреждане или замърсяване на земната повърхност и почвата се изчисляват на основата на установения единичен размер на санкцията за увреждане или замърсяване на единица площ със съответния замърсител и площта на замърсената или увредената земна повърхност и почва.

(6) В случаите по ал. 1 видовете замърсители и увреждания на земната повърхност и почвата, единичният размер на санкцията и начинът за изчисляване (формулите) са посочени в т. 1 - 4 от приложение № 4.

(7) В случаите по ал. 2 видовете замърсители и увреждания на земната повърхност и почвата, единичният размер на санкцията и начинът за изчисляване (формулите) са посочени в т. 1 от таблицата - позиции 2 - 5, и т. 2 от приложение № 4.

(8) Изчисленият размер на санкцията по реда на този раздел се увеличава:

1. три пъти, когато увреждането или замърсяването на земната повърхност и почвата е в границите на национален парк, резерват, поддържан резерват или на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди;
2. два пъти, когато увреждането или замърсяването на земната повърхност и почвата е в границите на защитените територии с категории, различни от тези по т. 1, или в зоните на съществуващо и перспективно водоползване на морското крайбрежие.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на наредбата:

1. "Аварийно замърсяване" е всяко замърсяване на един или няколко от компонентите на околната среда, настъпило вследствие на авария.
2. (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2013 г., в сила от 30.08.2013 г.) "Дата на извършване на проверката" е датата на извършване на проверката съгласно протокола за проверка по чл. 6, ал. 1 или датата на получаване в РИОСВ на доклада по чл. 50 от Наредба № 6 от 1999 г. за реда и начина на измерване на емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници или датата на получаване в РИОСВ на доклада по чл. 39 от Наредба № 6 от 1999 г. за реда и начина на измерване на емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници или датата на получаване на резултатите от извършените анализи от собствен мониторинг на отпадъчните води.
3. "Природни явления" са природните явления по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителната разпоредба на Закона за защита при бедствия.
4. "Текуща санкция" е санкция за увреждане или замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените емисионни норми и ограничения, дължима всеки месец от датата на налагането до датата на отмяната ѝ.
5. "Замърсяване на околната среда за определен период от време в работни часове" е времето между две последователни по време проверки, едната от които констатира замърсяване, а другата - преустановяване на замърсяването, и нарушителят не е бил наказан с наказателно постановление.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Доколкото в наредбата няма особени правила за съставянето, връчването, обжалването и влизането в сила на наказателните постановления и заповедите за отменяне, намаляване, възобновяване или спиране на санкции, се прилагат разпоредбите на Закона за административните нарушения и наказания.

§ 3. Започналите производства по реда на Наредбата за реда за определяне и налагане на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми, приета с Постановление № 169 на Министерския съвет от 2003 г., се довършват по досегашния ред.

§ 4. Наредбата се приема на основание чл. 69, ал. 8 от Закона за опазване на околната среда във връзка с чл. 83, ал. 1 и 2 от Закона за административните нарушения и наказания.

§ 5. Изпълнението на наредбата се възлага на министъра на околната среда и водите.

Приложение № 1

към чл. 19, ал. 4

(Изм. – ДВ, бр. 3 от 2024 г.)

1. Замяряващи вещества и показатели и единични размери на санкциите при замърсяване на повърхностни води и водните обекти

Таблица
(Изм. – ДВ, бр. 3 от 2024 г.)

№ по ред	Наименование	Единичен размер на санкцията (в лв. на kg)
1	2	3
1.	ХПК (бихроматна), окисляемост (перманганатна)	1,62
2.	БПК ₅	1,62
3.	Азот амониев	4,59
4.	Азот нитратен	0,54
5.	Азот нитритен	122,4
6.	Общ азот**	1,80
7.	Фосфати (орто) или общ фосфор***	5,04
8.	Сероводород	72,00
9.	Неразтворени вещества	0,54
10.	Нефтопродукти	187,2
11.	Активна реакция (pH) – за единица pH	0,18
12.	Екстрахируеми вещества	2,16
13.	Цианиди	97,2
14.	Живак	7200
15.	Кадмий	720,20
16.	Олово	147,60
17.	Мед	16,20
18.	Никел	36,00
19.	Цинк	2,16
20.	Манган	25,20
21.	Желязо	5,04

22.	Хром (шествалентен)	147,60
23.	Хром (тривалентен)	16,20
24.	Арсен	147,60
25.	Феноли	97,20
26.	Анионоактивни детергенти	5,04
27.	Формалдехид	10,08
28.	Капролактам	5,04
29.	Фталова киселина	5,04

** Ако се налага санкция по този показател, не се налагат санкции по показателите азот амониев, азот нитритен и азот нитратен.

*** Санкцията се налага само за един от двата показателя, определен от контролния орган, в зависимост от вида на замърсяване на отпадъчните води.

2. Размерът на санкцията се изчислява:

а) за замърсяващи вещества по формулата:

$$A = \sum_{i=1}^n Q(K_{\text{ф}i} - K_{\text{н}i}) \cdot T \cdot C \cdot 3,6 \cdot 10^{-3},$$

където:

A е размерът на санкцията в левове за периода, за който се налага (месец, еднократно или за период от време);

Q - дебитът на отпадъчните води (l/s);

K_{фi} - фактическата концентрация на i-тото замърсяващо вещество в отпадъчните води (mg/dm³);

K_{нi} - индивидуалното емисионно ограничение, определено в разрешителното за заустване на отпадъчни води или в комплексното разрешително (mg/dm³).

Ако няма разрешително за заустване на отпадъчни води, K_{нi} е норма за i-тото замърсяващо вещество за съответната категория водоприемник (mg/dm³);

T - времето, през което се изпускат отпадъчни води, в часове за периода, за който се налага санкцията (месец, еднократно или за период от време);

C - единичният размер на санкцията за i-тото замърсяващо вещество (лв./kg);

i = 1, 2, ..., n - броят замърсяващи вещества или показатели;

б) за показателя активна реакция (pH) се прилага формулата за води с алкална реакция:

$$A = Q(K_{\text{ф}} - K_{\text{н}})T \cdot C, \text{ или}$$

формулата за води с кисела реакция:

$$A = Q(K_{\text{н}} - K_{\text{ф}})T \cdot C,$$

където:

A е размерът на санкцията в левове за периода, за който се налага (месец, еднократно или за период от време);

Кн - нормата за допустима стойност на активната реакция (рН), определена съгласно действащите нормативни изисквания за водните обекти или индивидуалните емисионни ограничения;

Кф - фактичката стойност на активната реакция (рН);

Q - дебитът на отпадъчните води (l/s);

T - времето, през което се изпускат отпадъчни води, в часове за периода, за който се налага санкцията (месец, еднократно или за период от време);

C - единичният размер на санкцията в левове за единица рН превишение на литър отпадъчни води;

в) при липса на измервателно устройство за определяне на дебита на отпадъчните води във формулата за изчисляване на санкцията се взема дебитът на отпадъчните води, определен с издаденото разрешително за заустване на отпадъчни води или в комплексното разрешително.

3. За замърсяващи вещества, които не са включени в таблицата, единичният размер на санкцията се определя по следната формула:

$$C_i = C_j \cdot \frac{\text{ПДК}_j}{\text{ПДК}_i},$$

където:

C_i е единичният размер на санкцията за i-тото замърсяващо вещество (лв./kg);

C_j - единичният размер на санкцията за:

а) желязо от таблицата, ако се изчислява единичният размер на санкцията за метални йони;

б) живак от таблицата, ако се изчислява единичният размер на санкцията за опасни вещества и радионуклеиди;

в) амониев азот от таблицата, ако се изчислява единичният размер на санкцията за останалите замърсяващи вещества (лв./kg);

ПДК_j - пределно допустимата концентрация (емисионната норма) на желязо, живак или амониев азот във водите на водоприемника, в който се заустват отпадъчните води (mg/dm³);

ПДК_i - пределно допустимата концентрация (емисионната норма) на i-тото замърсяващо вещество във водите на водоприемника, в който се заустват отпадъчните води (mg/dm³).

4. В случаите по чл. 19, ал. 4 или 5 единичният размер, изчислен по формулата по т. 2 или 3, се умножава с корекционен коефициент K=2.

Приложение № 2

към чл. 20, ал. 3

(Изм. - ДВ, бр. 76 от 2013 г.,

в сила от 30.08.2013 г.,

бр. 3 от 2024 г.)

1. Вредни вещества (замърсители) и единични размери на санкциите при замърсяване на атмосферния въздух

Таблица
(Изм. - ДВ, бр. 3 от 2024 г.)

№ по ред	Вредно вещество (замърсител)	Единичен размер (Ci) (в лв. на kg)
1	2	3
1.	Прахообразни вещества/ общ прах и сажди	1,5
2.	Серен диоксид, серен триоксид	1
3.	Азотни оксиди (азотен диоксид и азотен оксид)	1,5
4.	Амоняк (NH ₃)	1,5
5.	Сероводород, серовъглерод, въглероден оксисулфид, фтороводород, циановодород, сярна киселина, хлор, флуор, бром и техните газообразни и парообразни неорганични съединения	112,5
6.	Арсеноводород, фосген, фосфин и цианов хлорид	525
7.	Антимон, ванадий, калай, мед, манган, хром и съединенията им; лесноразтворими цианиди и флуориди	337,5
8.	Олово, кобалт, никел, селен, телур и съединенията им; активна субстанция	150
9.	Живак, кадмий, талий, арсен, хром (б+) (с изключение на бариевия хромат и оливния хромат) и съединенията им; разтворими във вода съединения на кобалта	1875
10.	Оцетна киселина и други органични вещества, определяни като общ въглерод, с клас на токсичност II	37,50
11.	Фенол и други органични вещества, определяни като общ въглерод, с клас на токсичност I	112,50
12.	Въглеводороди, летливи органични съединения, определяни като общ въглерод, различни от тези от клас I и клас II	30
13.	Въглеводороди и летливи органични съединения, които са канцерогенни, мутагенни или токсични за репродукцията	1875
14.	Диоксини и фурани	75 лв. на mg
15.	Въглероден окис	0,15

По смисъла на таблицата органичните вещества от клас I и клас II са вредните вещества (замърсители), посочени съответно в приложения № 3 и 4 към Наредба № 1 от 2005 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии (ДВ, бр. 64 от 2005 г.).

2. Общият размер на санкциите се изчислява по следните формули:

2.1. В случаите, когато нормата за допустими емисии (НДЕ) е определена като стойност за концентрация на вредното вещество, размерът на

санкцията се изчислява по формулата:

$$A = \sum_{i=1}^n \Gamma_i \cdot (K\phi_i - K_{нi}) \cdot T \cdot C_i \cdot 3,6 \cdot 10^{-3},$$

където:

A е размерът на санкцията в левове за периода, за който се налага (месец, еднократно или за период от време);

Γ - количеството на изпусканите в атмосферния въздух отпадъчни газове (в Nm^3/s);

$K\phi_i$ - концентрацията на i -тото вредно вещество (замърсител) в отпадъчните газове (изразена в mg/Nm^3);

$K_{нi}$ - нормата за допустими емисии за i -тото вредно вещество (замърсител) в отпадъчните газове (изразена в mg/Nm^3);

T - времето, през което са изпускани отпадъчни газове в атмосферния въздух (в h);

C_i - единичният размер на санкцията за i -тото вредно вещество (замърсител) (в лв./kg);

$i = 1, 2, \dots, n$ - броят вредни вещества (замърсители).

2.2. В случаите, когато нормата за допустими емисии е определена като стойност за масов поток на вредното вещество (замърсител) в отпадъчните газове, размерът на санкцията се изчислява по формулата:

$$A = \sum_{i=1}^n (M\phi_i - M_{нi}) \cdot T \cdot C_i,$$

където:

A е размерът на санкцията в левове за периода, за който се налага (месец, еднократно или за период от време);

$M\phi_i$ - масовият поток на i -тото вредно вещество (замърсител), изразен в kg/h , в изпусканите в атмосферния въздух отпадъчни газове (в m^3/h) при нормални условия;

$M_{нi}$ - нормата за допустими емисии за i -тото вредно вещество (замърсител) в отпадъчните газове (изразена в kg/h);

T - времето, през което са изпускани отпадъчни газове в атмосферния въздух (в h);

C_i - единичният размер на санкцията за i -тото вредно вещество (замърсител) (в лв./kg);

$i = 1, 2, \dots, n$ - броят вредни вещества (замърсители).

2.3. В случаите, когато санкцията се налага по данни от извършени СНИ, размерът ѝ се изчислява по следния начин:

2.3.1. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2013 г., в сила от 30.08.2013 г.)

в общия случай - по следната формула:

$$A = \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^m \Gamma_{ij} \cdot (K_{\max ij} - K_{ни}) \cdot T \cdot C_i \cdot 3,6 \cdot 10^{-3},$$

където:

A е размерът на санкцията в левове за периода, за който се налага (една календарна година);

K_{maxij} - всяка j-та средночасова или половинчасова средна стойност на концентрацията на i-тото вредно вещество (замърсител) в отпадъчните газове (в mg/Nm^3), която е над установената НДЕ;

K_{ni} - нормата за допустими емисии за съответното i-то вредно вещество (замърсител) в отпадъчните газове (в mg/Nm^3);

G_{ij} - всяка j-та средночасова или половинчасова средна стойност на количеството на изпусканите в атмосферния въздух отпадъчни газове (в Nm^3/s) за съответното i-то вредно вещество, за която се отнася съответната K_{maxij} ;

$T = 0,5$ - времето за определяне на една половинчасова средна стойност (в h);

$T = 1,0$ - времето за определяне на една средночасова стойност (в h);

C_i - единичният размер на санкцията за i-тото вредно вещество (в лв./kg);

$j = 1, 2, \dots, m$ - броят на средночасовите или половинчасовите средни стойности през една календарна година, за които за съответния i-ти замърсител е установена емисия над НДЕ;

$i = 1, 2, \dots, n$ - броят вредни вещества (замърсители).

2.3.2. в случаите, когато на нормиране подлежи степента на десулфуризация - по следната формула:

$$A = \sum_{j=1}^m G_j \cdot \left[\left(\frac{НУСДС_{\phi} - МСДС_{\phi j}}{100} \right) K_{\phi j} \cdot T_j \cdot C_i \cdot 3,6 \cdot 10^{-3} \right],$$

където:

A е размерът на санкцията в левове за периода, за който се налага (една календарна година);

НУСДС ϕ - нормативно установената степен на десулфуризация (в %);

МСДС ϕ_j - средномесечната стойност на степента на десулфуризация (в %) за j-тия месец през дадената календарна година, когато тази стойност е под нормативно установената;

$K_{\phi j}$ - средномесечната концентрация на серен диоксид в подлежащите на десулфуризация отпадъчни газове (в mg/Nm^3) преди пречиствателното съоръжение (на входа на СОИ) за j-тия месец на календарната година, за които степента на десулфуризация е под нормативно установената;

G_j - средномесечното количество на изпусканите в атмосферния въздух отпадъчни газове (в Nm^3/s) през j-тия месец на календарната година, за които степента на десулфуризация е под нормативно установената;

T_j - общото време (в h), през което са изпускани отпадъчни газове в атмосферния въздух за j-тия месец на календарната година, за които степента на десулфуризация е под нормативно установената;

C_i - единичният размер на санкцията за серен диоксид (в лв./kg);

$j = 1, 2, \dots, m$ - броят на месеците през една календарна година, за които степента на десулфуризация е под нормативно установената.

2.3.3. (Нова – ДВ, бр. 3 от 2024 г.) В случаите, когато нормата за допустими емисии е определена като средноденонощна – по следната формула:

$$A = \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^m \sum_{k=1}^p \Gamma_{ijk} (K \max_{ij} - K_{ni}) \cdot C_i \cdot 1.10^{-6},$$

където:

A е размерът на санкцията в левове за периода, за който се налага (една календарна година);

$K_{\max ij}$ – всяка j-та средноденонощна стойност на концентрацията на i-тото вредно вещество (замърсител) в отпадъчните газове (в mg/Nm^3), която е над установената НДЕ;

K_{ni} – средноденонощната норма за допустими емисии за съответното i-то вредно вещество (замърсител) в отпадъчните газове (в mg/Nm^3);

Γ_{ijk} – всеки k-ти средночасов обем на количеството на изпусканите в атмосферния въздух отпадъчни газове (в Nm^3/h) през j-тото денонощие, през което е установено превишение на НДЕ за съответното i-то вредно вещество;

C_i – единичният размер на санкцията за i-тото вредно вещество (в лв./kg);

$K = 1, 2, \dots, p$ ($p \max = 24$) – броят на работните часове k на инсталацията през j-тото денонощие, за които за съответния i-ти замърсител е установена средноденонощна емисия над НДЕ;

$j = 1, 2, \dots, m$ ($m \max = 366$) – броят на денонощието през една календарна година, в които има превишение на средноденонощните стойности на емисия над НДЕ за съответния i-ти замърсител;

$i = 1, 2, \dots, n$ – броят вредни вещества (замърсители).

2.3.4. (Нова – ДВ, бр. 3 от 2024 г.) В случаите, когато нормата за допустими емисии е определена като средногодишна – по следната формула:

$$A = \sum_{i=1}^n \sum_{k=1}^p \Gamma_{ik} (K \max_i - K_{ni}) \cdot C_i \cdot 1.10^{-6},$$

където:

A е размерът на санкцията в левове за периода, за който се налага (една календарна година);

$K_{\max i}$ – средногодишната концентрация на i-тото вредно вещество (замърсител) в отпадъчните газове (в mg/Nm^3), която е над установената средногодишна НДЕ;

K_{ni} – средногодишната норма за допустими емисии за съответното i-то вредно вещество (замърсител) в отпадъчните газове (в mg/Nm^3);

Γ_{ik} – всеки k-ти средночасов обем на количеството на изпусканите в атмосферния въздух отпадъчни газове (в Nm^3/h) през годината, за която е установено превишение на средногодишната НДЕ за съответното i-то вредно вещество;

C_i – единичният размер на санкцията за i-тото вредно вещество (в лв./kg);

$k = 1, 2, \dots, p$ ($p \max = 8784$) – броят на работните часове k на инсталацията през календарната година, за които за съответния i-ти замърсител е установена средногодишна емисия над НДЕ;

$i = 1, 2, \dots, n$ – броят вредни вещества (замърсители).

Приложение № 3

към чл. 20, ал. 6

(Изм. – ДВ, бр. 3 от 2024 г.)

Единични размери на санкциите за вещества, предизвикващи неприятни миризми

Таблица
(Изм. – ДВ, бр. 3 от 2024 г.)

Разстояние от границите на площадката на обекта	Размер на санкцията (в лв.)
До 100 м	7500
До 500 м	37 500
До 1000 м	75 000
Над 1000 м	150 000

Приложение № 4

към чл. 21, ал. 4

(Изм. – ДВ, бр. 3 от 2024 г.)

1. Видове замърсители и увреждания на почвата и единични размери на санкциите

Таблица
(Изм. – ДВ, бр. 3 от 2024 г.)

№ по ред	Наименование	Единичен размер на санкцията (в лв. на m ²)
1	2	3
1.	Нефтопродукти	61,20
2.	Опасни отпадъци	120,00
3.	Строителни отпадъци	21,60
4.	Битови отпадъци	16,20
5.	Производствени отпадъци, които не притежават свойства на опасни отпадъци	43,20
6.	Полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ)	120,00
	Полихлорирани бифенили (ПХБ)	120,00
	Органохлорни препарати за растителна защита (ОПРЗ)	120,00
7.	Тежки метали и металоиди:	
	• Олово над максимално допустимата концентрация (МДК)	
	• Мед над МДК	
	• Цинк над МДК	
	• Живак над МДК	111,60
	• Кадмий над МДК	43,20
	• Кобалт над МДК	61,20
• Никел над МДК	180,00	
• Хром над МДК	104,40	

	• Арсен над МДК	50,40 50,40 50,40 180,00
8.	Растителни отпадъци	8,28
9.	Оборски тор и торова течност	23,40
10.	Минерални торове	25,20
11.	Радиоактивни вещества	208,80
12.	Отпадъчни води	21,60
13.	Вкисляване на почвата	90,00
14.	Засоляване на почвата	90,00
15.	Заблатяване на почвата	60,00
16.	Физическо увреждане на почви, в т. ч. ерозия и нарушаване на хумусния слой	30,24

Забележка. Не се налага санкция, ако уврежданията по т. 13 - 16 са причинени от земеделски практики.

2. Размерът на санкциите за отделните замърсители, с изключение на тежки метали, металоиди, ПАВ, ПХБ, ОПРЗ и нефтопродукти, за които се вземат и анализират почвени проби, се изчислява по формулата:

$$A = S \cdot C,$$

където:

A е размерът на санкцията (лв.);

S - замърсената или увредената площ (m²);

C - единичният размер на санкцията за замърсяване или увреждане на 1 m² площ.

3. (Изм. – ДВ, бр. 3 от 2024 г.) Размерът на санкциите за тежки метали, металоиди, ПАВ, ПХБ, ОПРЗ и нефтопродукти се изчислява по формулата:

$$A = K \cdot S \cdot C,$$

където:

A е размерът на санкцията (лв.);

K е коефициентът, отразяващ степента на замърсяване;

$$K = \frac{K_f}{K_n},$$

където:

K_f е фактическото съдържание на замърсяващо вещество (mg/kg);

K_n – максимално допустима концентрация (mg/kg);

S - замърсената или увредената площ (m²);

C - единичният размер на санкцията за замърсяване или за увреждане на 1 m² площ.

4. Общият размер на санкцията се определя като сбор от санкциите, изчислени поотделно за всеки вид замърсител или причинено увреждане на земната повърхност и почвата съгласно таблицата.

5. В случаите, когато замърсяването е извършено със смесени отпадъци от различен вид, размерът на санкцията се изчислява за отпадъка с най-висок единичен размер по формулата по т. 2.

6. Размер на санкцията по чл. 21, ал. 2 и нейното прогресивно нарастване:

Размер на санкцията във времеви план:

A1 е размерът на санкцията в срока за изпълнение на предписанията по чл. 21, ал. 3;

A2 - размерът на санкцията за период от шест месеца след изтичането на срока за изпълнение на предписанията по чл. 21, ал. 3;

A3 - размерът на санкцията за следващ период от шест месеца;

A4 - размерът на санкцията за следващ период от шест месеца.

Прогресивно нарастване на санкцията:

A1 е размерът на санкцията, изчислен по формулата в т. 2;

$A2 = A1.K;$

$A3 = A2.K;$

$A4 = A3.K;$

$K = 1,3.$